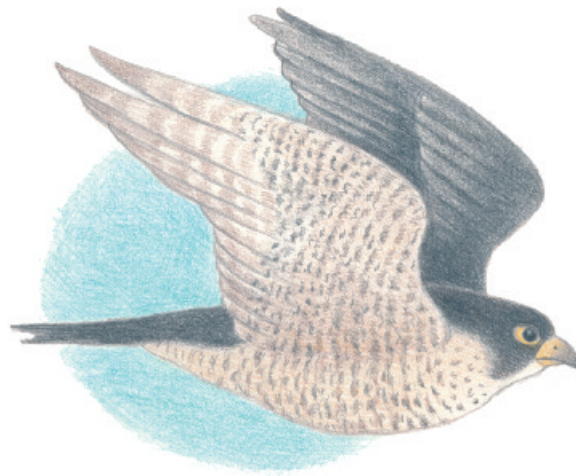

Alenka Klopčič

Sokol Falco in učiteljica

ilustrirala
Marta Bartolj

Učiteljica Majda

"Joj, joj ...," je potarnala učiteljica Majda, ko je učenec Peter kot zadnji tega dne s svojim očkom zapustil učilnico, ona pa je sedla za svojo učiteljsko mizo in sklenila roki predse. Že kot mala deklica si je želela postati učiteljica, zdaj pa je bila tudi ravnateljica te male šole tik pod alpskim svetom. Pravzaprav je šola stala prav ob skalnati steni, ki je poleti predstavljala izziv marsikateremu gorskemu plezalcu.

Ko je pogledovala papirje pred seboj, ki so jo vsak dan bolj bremenili, ji je pogled ušel proti oknu.

Na okenski polici je zopet stal sokol in zdelo se je, kot da gleda prav vanjo. Učiteljica je vstala in stopila proti oknu.

"Kaj bi spet rad?" je vprašala, ko je že odpirala okno, sokol pa se je le prestopil na svojem mestu.

Kot bi ji odgovoril, je zakrilil z mogočnimi peruti in brž odletel. Še preden je povsem izginil nazaj v svojo luknjo v skalnato steno*, je še zao - krožil visoko nad učilniškim oknom. Majdi se je spet zazdelo, kot bi ji želel nekaj povedati.

"No, ko ti pa želi človek malo potožiti, pa odletiš, kaj?" je rekla bolj sama pri sebi in zaprla okno.

Ko se je obrnila nazaj proti svoji mizi, je sredi učilnice stal Petrov oče, ki je očitno v razredu nekaj pozabil.

"Joj, sem se ustrašila!" je stisnila roko k sebi učiteljica. "Sploh vas nisem slišala."

"Se opravičujem," se je namuznil Petrov oče, ki pa si ni mogel kaj, da ne bi učiteljice povprašal: "kaj pa ste želeli potožiti sokolu?"

* Sokol selec lahko sicer gnezdi v luknji, vendar mora biti ta precej velika, sicer pa gnezdi bolj na skalnih policah.

"Ah, nič. Saj boste mislili, da se mi je zmešalo," se je nasmehnila učiteljica in pohitela za svojo mizo ter se že namenila pospraviti kup papirjev z mize v predal.

"Ne boste verjeli, ampak tudi s Petrom sva se že pogovarjala s sokolom," se je zarežal Petrov oče.

"Res? O čem pa?" si je z nasmeškom popravila očala učiteljica Majda.

"Oh, mi smo se pogovarjali o tem, kako nahraniti mačje mladiče, ki jih je zapustila sosedova muca, da ne bi umrli od lakote, vi pa se lahko z njim pogovorite tudi kaj drugega," je še vedno s prešernim nasmehom odgovoril Petrov oče.

"Res? Tudi o položnicah?" je na pol v šali vprašala učiteljica Majda, Petrov oče pa se je zresnil.

"Vas to pesti? Računi?" je vprašal.

"To verjetno sploh ne bi smela govoriti z vami, toda te dni postaja zelo resno, kajti pozimi je bil tako hud mraz, da smo porabili ogromno energije za razsvetlavo ter ogrevanje in če bo tudi naslednja zima tako ledena, si toplote za ogrevanje sploh ne bomo mogli več privoščiti, da o rabi elektrike za razsvetlavo sploh ne govorim. Letos je še šlo, za naslednje leto pa moramo najti neko rešitev, sicer bomo morali našo alpsko šolo zapreti," je povedala učiteljica in zaskrbljeno zavzdihnila.

"Joj ...," je prislonil roko na brado zdaj tudi zaskrbljeni oče.

"No, pozabite na to. Nisem vas želela obremenjevati. Bomo že nekaj pogruntali ...," ga je začela bodriti učiteljica, ko je videla zaskrbljeni izraz. Res ne bi smela o tem govoriti z njim, je pomislila.

Še vedno zamišljen ji je Petrov oče odvrnil: "Ne, ne, saj je dobro, da ste povedali. Ampak poskusite vseeno poklepetati še s sokolom. Vsaj malce vas bo pomirilo. Pa tudi: nikoli ne veste, kdaj se vam lahko odstre kakšna briljantna zamisel!"

Zagrabil je Petrovo peresnico z bližnje mize in ji pomahal v slovo.

"Nasvidenje," mu je pokimala učiteljica in se spet zagledala v skalno steno, sredi katere je ponosno stal prelepi sokol. Zdel se je kot popoln vladar alpskega sveta.

Na vrtu

Bilo je zelo toplo sobotno jutro in učiteljica Majda je na vrtu pred šolo sadila solato. Ker je živela v šolski mansardi, je spomladanske konce tedne po navadi preživela večinoma prav na vrtu, včasih pa so se s kolesi pripeljali mimo tudi njeni učenci ter ji pomahali zasaditi kakšno sadiko in tudi kaj odkopati. Le tega dne ni bilo nikogar.

"Piiijaj, piiijaj ...," je zaslišala nad seboj znano sokolje oglašanje.

"Živijo tudi tebi!" mu je zaklicala nazaj.

Še preden je spet zakopala svojo lopato v trda tla, je sokol pristal na strašilu ob njej. Strašilo so ji za zadnji rojstni dan podarili učenci, ker so ji živalce pojedle skoraj vse vrtno pridelke.

"Oho, danes smo pa pogumni," se je obrnila k sokolu, ki je le sproščeno raztegnil peruti. Dobro se je zavedal, da je prav on najhitrejša žival na planetu.

"Pa še postavljaj se boš, kaj?" je Majda smeje se stopila proti njemu. Sokol se ni niti premaknil.

"No, slišim, da se je s teboj mogoče tudi pogovarjati," se je malce odkrhala učiteljica, sokol pa se je zastrmel v njene oči.

"Dobro, saj če me ne boš poslušal, v redu, bom pač na glas povedala sebi ...," je nerodno nadaljevala. "Le ne odleteti med mojim klepetom, ker potem se bom pa res počutila kot mala neumnica."

"Veš, sokol, bojim se, da bomo morali našo šolo že jeseni zapreti. Imamo prevelike stroške za energijo, ki jo potrebujemo," je dejala in se naslonila na lopato, ki jo je prej zapičila v zemljo. Sokol je le zakrilil in obrnil glavo postrani.

"Saj ne vem, zakaj to razlagam tebi ... Včeraj mi je eden od staršev dejal, da si dober sogovornik, jaz pa že dovolj obupana, da sem se res pripravljena pogovarjati s ptico ...," je nizala, kot bi se opravičevala, mlada učiteljica.

"No, nič, verjetno nimaš čarobne paličice, kaj?" se je nasmehnila in sama pri sebi odkimavala, kako naivno je mislila, da ji bo sokol lahko pomagal. Ko mu je obrnila hrbet, je še enkrat zakrilil s perutkami in zaslišalo se je le še njegov "Piiijaj! Piiijaj".

Ko je učiteljica Majda pogledala za njim, je bil že visoko v zraku, kjer so ga čudovito obsijali močni sončni žarki. Nato je poletel proti svoji skalni luknji, učiteljico pa je iz zamišljenosti ob pogledu na njegov let prebudilo znano cingljanje koles njenih učencev.

Sokol Falko

"Dobro jutro, gospa učiteljica!" je pozdravil Majdo učenec Peter, ki je ta ponedeljek prvi prispel v šolo.

"Dobro jutro, Peter," se mu je nasmehnila učiteljica.

"Ste kaj poklepetali z našim Falkom?" jo je takoj vprašal.

"S kom?" se je začudila učiteljica.

"S Falkom. S sokolom, ki se je naselil v tej skalnati steni," je Peter pokazal proti steni, proti kateri je gledalo veliko okno, ki je bilo tudi edino v učilnici.

"Nisem vedela, da ima ime," se je nasmehnila in dodala: "no, pa sem res malo poklepetala z njim."

"Od kod pa ime Falko?" je takoj vprašala.

"Moj oče se je malce pozanimal o teh pticah, ko nama je sokol pokazal, kako skrbi za svoje mladiče, in sva njegov način hranjenja mladih lahko prenesla na hranjenje zapuščenih muckov. No, v resnici sva sama s teleskopom pokukala v sokolje gnezdo," se je nasmehnil mladi mož, ki mu je

oče očitno povedal, da je učiteljici svetoval, naj tudi ona malce pogleda v sokolje življenje.

"In Falko izhaja iz besede *Falco peregrinus*, ki je strokovno ime za sokola selca, ki spada med ujede," se je Peter zarežal. Bil je ponosen, da lahko enkrat tudi on o čem podučí svojo učiteljico.

"Zanimivo," je pokimala učiteljica, ko je šolski zvonec oznanil začetek pouka in so v razred pridri še drugi učenci. Učiteljica Majda je, tik, preden je vse glasno pozdravila, videla Falka zleteti s skalne stene. Verjetno je šel po jutranji ulov.

Bogastvo narave

"Saj res! Ti, buča!" se je učiteljica Majda lopnila po čelu, ko je spet stala ob oknu, na katerega zunanji strani je vanjo zopet strmel sokol. Zdaj je vsaj vedela, kako mu je ime.

Ko se je obrnila, je pred seboj sredi učilnice videla stati Petra in njegovega očeta.

"O, zdravo!" ju je veselo pozdravila. Tokrat je ni prestrašilo, da ni nikogar slišala.

"Pozdravljeni," sta odzdravila in še preden sta uspela pojasniti, zakaj sta se vrnila po koncu pouka, je Majda že začela kriliti z rokami: "Zdaj mi je jasno! Šolo moramo obrniti okoli!"

Peter in njegov oče sta se le spogledala, učiteljica pa je nadaljevala: "Falko ima sonce vseskozi obrnjeno v svojo skalno luknjo!"

"Tudi mi bi morali imeti okna obrnjena tako, da bi zajeli čim več sončne energije za svetlobo, s čimer bi se izognili prižiganju luči v dnevnem času, pa tudi za toploto, ki jo potrebujemo za ogrevanje!" je bila navdušena učiteljica. "Prav tako ima sokol bivalno okolje, ki ga varuje, tako da bi si tudi mi lahko omislili debelejšše stene oziroma izolacijo, da bi pozimi v prostorih ohranjale čim dlje potrebno toploto, poleti pa hlad. Poleti bi se potem izognili preveč sončne energije s temnimi okenskimi zastori ...," je še kar krilila z rokami razburjena učiteljica.

Peter in njegov oče sta se smejala njeni navdušenosti, pri tem pa ji je Petrov oče prijazno ponudil tudi svojo pomoč pri obnovi stare šole, ki jo je nekoč obiskoval tudi sam. Da je njihov smeh postal še močnejši, pa je v tem trenutku poskrbel kar sam Falko, ki je z močnim kljunom potrkal na okno učilnice, kot bi jim želel povedati: "Ja, kaj sem vam ves čas govoril?"

Namesto zaključka

V zgodbi predstavljamo dve okoljski resnici, pri čemer je izpostavljena tista, ki je povezana s človekovimi potrebami po energiji. Čeprav tega izrecno ne navajamo, pa na kakovost našega življenja vpliva tudi raba manj čistih virov energije, ki jih porabljamo predvsem za ogrevanje pa tudi za prevažanje (nafta in njeni derivati, kot so kurilno olje in bencini). V zgodbici energija povzroči skrb učiteljici, da bo morala zaradi njenih visokih stroškov šola, ki jo vodi, zapreti svoja vrata, po drugi strani pa siceršnjih vplivov rabe energije – sploh če je ta porabljena neracionalno – nikakor ne gre zanemariti. Tako se v zgodbici učiteljica zare v življenje sokola, ki je vezano tudi na lego in lokacijo njegovega bivališča. Ob tem pa ni več težko ugotoviti, da šola, ki porablja "preveč" energije, ni racionalno grajena in ne izkorišča naravnih danosti, ki bi jih lahko z ustrežno lego in praktičnimi rešitvami.

Druga okoljska resnica, ki smo jo skušali vplesti v pričujočo zgodbo o sokolu, pa je, da je ta ptica na seznamu ogroženih vrst. Ogroža jo predvsem lov, motijo jo tudi plezalci v stenah, problem pa so tudi kraje mladičev z gnezd za črni sokolarski trg.

Alenka Klopčič

Sokol Falco in učiteljica

Ilustrirala Marta Bartolj
Knjižna zbirka *Modri svet*
Lektorirala Breda Munda

Oblikovanje in grafična priprava Jamaja – Maja Rostohar
Izdaja Energija doma Energetika.NET, d. o. o.
Ljubljana, september, 2012
1. natis, 1. izdaja

Na kakovost sokolovega življenja pa lahko sicer – tako kot na lastno rabo energije – vplivamo prav mi sami.

ELTEC

PETROL

Za mecensko podporo pri izdaji se zahvaljujemo družbi Eltec Petrol.

Tebe, dragi/-a mladi/-a bralec/-ka, pa vabimo, da tudi sam/-a soustvarjaš nadaljevanje knjižne zbirke *Modri svet*, katere del je tudi ta slikanica o sokolu Falku in učiteljici. Svoje misli, ideje, predloge, lahko pa tudi kakšno pesem, zgodbico ali celo risbico nam pošlji na e-naslov urednistvo@energetika.net ali na poštni naslov Energetika.NET d.o.o. – Energija doma, Tehnološki park 24, 1000 Ljubljana s pripisom "*Modri svet*". Tvoje sporočilo bomo upoštevali ob snovanju naslednjih eko knjig v zbirki *Modri svet*.
Skupaj širimo odgovornejši odnos do narave in naravnih virov za ohranjanje Zemlje prihodnjim rodovom!

Ekipa Energije doma

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

821.163.6-93-32

KLOPČIČ, Alenka
Sokol Falco in učiteljica / Alenka Klopčič ; ilustrirala Marta Bartolj. - 1. izd., 1. natis. - Ljubljana : Energija doma, Energetika.Net, 2012. - (Knjižna zbirka Modri svet)

ISBN 978-961-93122-4-7

262863872

Vse pravice so pridržane. Noben del te knjige se brez pisnega dovoljenja avtorice ne sme v nobeni obliki reproducirati ali z uporabo elektronskih sistemov predelovati, kopirati, tiskati, razmnožiti ali razširjati. Brez pisnega dovoljenja avtorice je prepovedano javno objavljanje knjige ali njenih delov, distribuiranje in dajanje v najem.

ENERGIJADOMA

MODRI
SVET